

Doc. dr. Stanko Kokole

Izbrana poglavja iz umetnosti starega veka

(predavanja bodo potekala v zimskem semestru 2022–2023 ; predavalnica 343, ob četrkih, 8.50 – 12.05)

Izbrana poglavja iz umetnosti starega veka: grško kiparstvo Fidijeve dobe in njegovo umetnostno nasledstvo

V študijskem letu 2022–2023 se bodo *Izbrana poglavja iz umetnosti starega veka* osredotočila na slogovno, ikonografsko in kontekstualno posebno pričevalna dela slovitega grškega kiparja Fidije (Fejdias, roj. ok. 490 – u. ok. 432 pr. Kr.) ter njegovih najpomembnejših učencev, sodelavcev, sopotnikov in posnemovalcev, ki so vtisnila neizbrisen pečat Atenam Periklove dobe, obenem pa so tudi odločilno zaznamovala nadaljnji razvoj antične statuarike in reliefne plastike v desetletjih (in stoletjih), ki so sledila. V okviru predavanj bodo izčrpnije obravnavana tako tiste kiparske stvaritve, ki so se po srečnem naključju ohranile v izvorniku, kot tudi mojstrovine, o katerih si lahko ob smiselnem upoštevanju bolj ali manj prepričljivo identificiranih replik in izpeljank iz rimskega obdobja določeno predstavo ustvarimo vsaj na podlagi pisnih pričevanj.

Izbrana poglavja bodo imela obliko predavanj *ex cathedra*; zaključna obveznost bo bodisi (a) pisni izpit na temelju izvedenih predavanj bodisi – zlasti v primeru ponovne zaostritve protiepidemijskih ukrepov – (b) samostojna pisna naloga v obliki predstavitve izbranega umetnostnega spomenika. (Za dodatne informacije se lahko na predavatelja obrnete po elektronski pošti: stanko.kokole@ff.uni-lj.si .)

Zaželena predznanja: sposobnost branja specialne literature v vsaj enem izmed za humanistične vede ključnih evropskih jezikov (kot so zlasti angleščina, nemščina, italijanščina in francoščina). Posebno prednost predstavlja vsaj elementarno znanje klasičnih jezikov.

Pojasnilo: Poleg vseh, ki študirajo umetnostno zgodovino, so na izbranih poglavjih dobrodošli tudi študirajoči na oddelkih za klasično filologijo, arheologijo, zgodovino in primerjalno književnost ter vsi drugi, ki jih zanimata antična kultura in njeno izročilo.

a) Izbor izhodiščne literature za osnovno orientacijo (dodatna literatura bo navedena sproti)¹

Martin ROBERTSON, *A History of Greek Art*, I – II, 2. izd., Cambridge: Cambridge University Press, 1991.

Andrew STEWART, *Greek Sculpture: An Exploration*, I – II, New Haven – London: Yale University Press, 1990.

John BOARDMAN, *Greek Sculpture: The Classical Period – A Handbook*, London: Thames and Hudson, 1991.

Personal Styles in Greek Sculpture (ur. Olga Palagia – J. J. Pollitt), Cambridge – New York: Cambridge University Press, 1998 (Yale Classical Studies, 30).

The Parthenon: From Antiquity to the Present (ur. Jenifer Neils), Cambridge: Cambridge University Press, 2005 [dostopno: UL, Centralna tehniška knjižnica Univerze v Ljubljani (CTK)].

The Cambridge Companion to the Age of Pericles (ur. Loren J. Samons II), Cambridge: Cambridge University Press, 2007 [dostopno: FF, Osrednja humanistična knjižnica, Oddelek za Zgodovino in Oddelek za klasično filologijo].

Andrew STEWART, *Classical Greece and the Birth of Western Art*, Cambridge: Cambridge University Press, 2008.

Claire Cullen DAVISON (+ Birte LUNDGREEN), *Pheidias: The Sculptures and Ancient Sources* (ur. Geoffrey B. Waywell), I – III, London: Institute of Classical Studies, 2009 (Bulletin of the Institute of Classical Studies, Supplement 105, 1–3) [dostopno: <https://www.jstor.org/stable/44216332> ; <http://www.jstor.org/stable/44216157> ; <https://www.jstor.org/stable/44215354>]

b) Temeljni komentirani korpus antičnih pisnih pričevanj o likovni umetnosti starih Grkov

Der Neue Overbeck: die antiken Schriftquellen zu den bildenden Künsten der Griechen (ur. Sascha Kansteiner – Klaus Hallof – Lauri Lehmann, et. al.), I – V, Berlin – Boston: Walter De Gruyter, 2014.

c) Priročni izbor antičnih pisnih pričevanj o likovni umetnosti starih Grkov (v angleškem prevodu)

J. J. POLLITT, *The Art of Ancient Greece: Sources and Documents*, Cambridge: Cambridge University Press, 1998.

¹ Pri tistih delih, ki žal niso dostopna v matični knjižnici Oddelka za umetnostno zgodovino, je v oklepaju pod rubriko »dostopno« navedena tudi vsaj ena ljubljanska biblioteka, ki s to publikacijo razpolaga.

d) Temeljno delo o antičnem pojmovanju dosežkov klasične grške umetnosti

J. J. POLLITT, *The Ancient View of Greek Art: Criticism, History, and Terminology*, New Haven – London: Yale University Press, 1974 [dostopno: Biblioteka SAZU, Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta].

e) Temeljni in posebno bogato ilustrirani splošni leksikon antične umetnosti

Enciclopedia dell'arte antica classica e orientale (ur. Ranuccio Bianchi Bandinelli, et al.), I – VII, Roma: Istituto della Enciclopedia italiana, 1958 – 1966, 1970 – 1973 (*Supplemento*), 1994 – 1997 (*Secondo supplemento*) [dostopno: FF, Osrednja humanistična knjižnica, Oddelek za arheologijo; Biblioteka SAZU, centralna čitalnica; Narodni muzej Slovenije, Knjižnica; Univerzitetna knjižnica Maribor].

f) Novejši priročni leksikon antične umetnosti

The Grove Encyclopedia of Classical Art and Architecture (ur. Gordon Campbell), I – II, Oxford – New York: Oxford University Press, 2007.

g) Temeljni novejši biografski leksikon umetnikov starega veka

Künstlerlexikon der Antike (ur. Rainer Vollkommer), I – II, München – Leipzig: K. G. Saur Verlag, 2001 – 2004.

h) Temeljni in posebno bogato ilustrirani ikonografski leksikon antične umetnosti

Lexicon Iconographicum Mythologiae Classicae (LIMC), I – VII + *Supplementum* I – II, Zürich – München: Artemis, 1981 – 2009 [predstavljena spletna stran: <http://www.rzuser.uni-heidelberg.de/~m99/>; dostopno: FF, Osrednja humanistična knjižnica, Oddelek za arheologijo; Biblioteka SAZU, centralna čitalnica].